

Twinning – hörnsten i EU:s utvidgning

PER LUNDQVIST, Sjöfartsverket

SRDJAN STEFANIVIC, SORS

MATS SUNDGREN, Sida

ANDERS GUNWARTZ

ANNA BACKMAN, SALAJDA

ANNA BACKMAN, SALAJDA

Twinning – ett forum som stärker relationer.

Twinning är förvaltningsstöd

Twinning är beteckningen på projekt som EU finansierar för att stödja unionens utvidgning öster- och söderut och för att utveckla samarbetet med grannländerna.

Inom twinning samarbetar aktörer inom offentlig sektor i EU:s gamla medlemsländer med sina motsvarigheter i de nya medlemsländerna, kandidatländerna och grannländerna i Östeuropa, Centralasien, Nordafrika och Mellanöstern.

Syftet med twinning är att stärka de mottagande ländernas förvaltningar. Metoden går ut på att ministerier/departement, myndigheter, landsting och kommuner eller motsvarande i mottagarlandet får stöd av sina ”tvillingar” i ett EU-land. Dessutom skapas kontakter och nätverk som sedan kan leva vidare inom andra EU-program.

Twinning är prioriterat för Sverige. Regeringen ser gärna att svenska aktörer engagerar sig i twinningsamarbetet. Hittills har cirka 50 svenska myndigheter och kommuner deltagit i twinningprojekt och har blivit uppskattade ”twinners”. Några projekt som svenska myndigheter engagerat sig i är:

- Reform av den offentliga förvaltningen i Slovakien;
- Stärkt sjöfartsadministration i Bulgarien;
- Den estniska polisens kamp mot narkotikabrottslighet;

- Datoriserat smittskyddssystem i Estland;
- EU-anpassad skatteadministration i Polen;
- Förstärkt kapacitet inom det lettiska rättsväsendet;
- Ansvarsfullt utnyttjande av havets resurser i Polen.

Twinning infördes år 1998 inom ramen för EU:s stödprogram för kandidatländer (PHARE). Då resultaten har varit bra, har twinning utökats till att omfatta även de program som vänder sig till forna sovjetstater, Balkan och länderna söder om Medelhavet (TACIS, CARDS och MEDA).

Twinningprocessen och Sidas roll

EU:s medlemsländer fastställer strategi och budget för EU-kommissionens stödprogram. Inom dessa ramar bedömer kommissionen och respektive mottagarland om landets behov av projektstöd ska tillgodoses genom twinningsamarbete eller genom upphandlade konsulter.

Projekten godkänns av medlemsstaterna i kommissionens kommittéer där Sverige representeras av UD eller Sida.

EU-kommissionen skickar projektbeskrivningar, så kallade ”twinning-ficher”, till twinningsamordnare (National Contact Points, NCP:s) i medlemsländerna.

Så här går twinningen till

1

EU-kommissionen och EU:s medlemsländer fastställer EU:s stödprogram för respektive mottagarland

2

EU-kommissionen och mottagarlandet identifierar insatser som lämpar sig för twinning och presenterar dessa för NCP:s i så kallade ”twinning-fiches”

3

Sida, Sveriges twinningsamordnare, NCP, publicerar ficher på sin hemsida (www.sida.se/eutwinning)

4

Departement, myndighet eller annan aktör bestämmer sig för att delta och sänder till Sida en ansökan om att bli ”mandated body”

5

Myndigheten om stöd att utarbeta förslag

Sida har av regeringen utsetts till Sveriges NCP.

Endast företrädare för medlemsländernas offentliga sektor har rätt att delta i genomförande av twinning. De aktörer som är intresserade av twinningprojekt måste ansöka om att bli godkända av EU-kommissionen. Myndigheten blir då en så kallad "Mandated Body". Ansökan hanteras av Sida.

Myndigheten tar fram förslag till hur projektets mål kan uppfyllas. Alla svenska förslag skickas via Sida till EU-kommissionen.

Förslagen presenteras i mottagarlandet av medlemsländernas tilltänkta projektledare och rådgivare (Residential Twinning Advisor, RTA).

Mottagarlandet väljer ett av förslagen eller föreslår ett konsortium av flera länder, där varje land genomför en del av projektet. Konsortier kan också bildas på initiativ av medlemsländerna före presentationen. Samarbete mellan nya och gamla medlemsländer uppmuntras särskilt.

Under projektgenomförandet, som pågår i minst tolv månader, engageras flera personer på myndigheten i det vinnande medlemslandet. RTA och projektledare skall vara erfarna experter anställda av myndigheten. RTA leder arbetet i mottagarlandet på heltid, projektledaren förväntas

Twinning ger en möjlighet till utbyte av praktiska erfarenheter. Bilden är från en sjöräddningsövning i Östersjön

PER LUNDQVIST, Sjöfartsverket

lägga ca 20% av sin arbetstid på projektet. Därtill bidrar andra experter från myndigheten vid kortare insatser. Externa konsulter kan endast engageras i begränsad omfattning.

Det finns även en modell för twinningsamarbete kring mindre insatser, "twinning light", med en förenklad procedur och kortare projekttid, max åtta månader.

Som NCP utgör Sida en länk mellan EU-kommissionen och svenska myndigheter eller andra aktörer. Rollen som NCP innebär dagliga kontakter inte bara med EU-kommissionen utan också med EU-delegationer, svenska ambassa-

der, departement, myndigheter och NCP:s i andra medlemsländer och mottagarländer.

Sida erbjuder råd och stöd, i form av bland annat informationsmöten, seminarier och utbildningar till svenska aktörer som är intresserade av att delta i twinning.

Sist men inte minst finansierar Sida delar av svenska myndigheters förberedelser inför twinningprojekt, eftersom EU-kommissionens finansiering inte täcker myndigheternas kostnader för att ta fram projektförslag och fullödig projekt-dokument.

Myndigheten ansöker om projektet från Sida för att utbilda projekt-

6 Myndigheten utarbetar förslag, eventuellt i konsortium, och sänder in förslaget till Sida, som skickar förslaget vidare till EU-kommissionen

7 Den ansökande myndigheten presenterar sitt förslag för mottagarlandet, som bestämmer vilket förslag som vinner

8 Om förslaget vinner ansöker myndigheten om finansiering från Sida för att utbilda ett fullödigt projekt-dokument

9 Twinningkontrakt utarbetas och skrivs under och projektet kan starta

EXEMPEL PÅ TWINNING

Ordning på skatterna i Litauen

När dagen för Litauens inträde i EU, närmade sig, var Stefan Toth ordentligt nervös. Då hade han arbetat i ett och ett halvt år med att hjälpa Litauen att anpassa sitt skattesystem till EU. Han var utsänd av svenska Skatteverket i ett EU-finansierat twinningsamarbete mellan de båda ländernas skattemyndigheter.

– Då var det skarpt läge, suckar han. Tiden för förberedelse hade varit kort och särskilt på IT-sidan var jag orolig. Det hade varit hemskt om det hade gått snett.

Men allt gick bra. Litauen kopplade utan problem ihop sig med EU: s regelverk och beskattningssystem. Drygt ett halvår senare, är det dags för honom att resa hem efter två år i Vilnius.

– Uppdraget är entydigt slutfört, konstaterar han. Och det känns jättebra!

Stefan Toth var ansvarig på plats för projektet. Till sin hjälp har han haft ett trettiotal kollegor som har kommit över på längre eller kortare uppdrag, ofta utbildningsinsatser.

Han höjer också sina kolleger på det litauiska Skatteinspektoratet, till skyarna. Samarbetet har gått utmärkt.

– De är yrkesskickliga och välutbildade och dessutom prestigelösa. Vi är ganska lika varandra både till humör och kultur.

– Vi har skapat en bättre organisation med en effektivare teknik och det kommer att påverka benägenheten till fusk och korruption. Vi har också arbetat mycket med att förändra attityder hos

personalen och bland skattebetalare och det kommer att ge resultat på lite sikt.

Det var inte det första twinningprojektet för Stefan Toth, och sannolikt inte det sista.

– Twinning är ett väldigt bra instrument eftersom det bygger på kunskapsöverföring, tycker han. När vi svenskar åker hem så finns ju kunskapen kvar i hundratals litauiska huvuden. Det är väl använda pengar.

Att kontakterna med litauerna ska fortsätta är självklart.

– Vi kommer att träffas i EU-sammanhang och tveklöst samarbeta i olika frågor, tror han. Dessutom ökar ju handeln mellan våra länder så det ger oss all anledning att hålla kontakt.

– Vi arbetar med twinning eftersom det är en verksamhet som är bra för hela myndigheten. Det ger en möjlighet till internationellt arbete och är därför ett rekryteringsargument och ett argument för att få folk att stanna kvar. Våra

anställda lär sig arbeta på engelska. De blir mer flexibla och inser att det finns andra sätt att göra saker på. Dessutom ger EU-twinningen full kostnadstäckning. För det land vi samarbetar med stärker det statistiskproduktionen.

Därför stöder och uppmuntrar jag twinningen.

Svante Öberg, generaldirektör, Statistiska Centralbyrån, SCB (näst störst på internationellt arbete bland svenska myndigheter).

Länderna i de olika programmen

PHARE	TACIS	CARDS	MEDA
Bulgarien	Armenien	Albanien	Jordanien
Cypern*	Azerbajdzjan	Bosnien	Libanon
Estland*	Georgien	Kosovo	Marocko
Kroatien	Kazakstan	Makedonien	Tunisien
Lettland*	Kirgizistan	Serbien och Montenegro	
Litauen*	Moldavien		
Malta*	Mongoliet		
Polen*	Ryssland		
Rumänien	Tadzjikistan		
Slovakien*	Turkmenistan		
Slovenien*	Ukraina		
Tjeckien*	Uzbekistan		
Turkiet	Vitryssland		
Ungern*			

* Twinning som genomförs i EUs nya medlemsländer kallas för "Transition facility". OBS att Sidafinansiering ej utgår för förberedelser för twinning med Malta och Cypern.

Att halvera fattigdomen i världen till år 2015 är vår tids största utmaning. Det kräver samarbete och uthållighet. Samarbetsländerna ansvarar för sin utveckling. Sida förmedlar resurser och utvecklar kunskap och kompetens. Det gör världen rikare.

STYRELSEN FÖR INTERNATIONELLT
UTVECKLINGSSAMARBETE

105 25 Stockholm
Besöksadress: Sveavägen 20
Telefon: 08-698 50 00
Telefax: 08-698 56 15
sida@sida.se, www.sida.se

På Sidas hemsida (www.sida.se/eutwinning) finns aktuell information om twinning och länkar till EU-kommissionens hemsidor.

Sidas NCP når man lättast via mailadressen "twinning@sida.se".